

Αρ. 4336, 31.5.2012

66(I)/2012

Ο περί Παραγραφής Αγωγήμων Δικαιωμάτων Νόμος του 2012

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο

- 1 Συνοπτικός τίτλος.
- 2 Ερμηνεία.
- 3 Έναρξη χρόνου παραγραφής.
- 4 Γενικός χρόνος παραγραφής.
- 5 Υποθήκη-Ενέχυρο.
- 6 Αστικό αδίκημα.
- 7 Σύμβαση.
- 8 Συναλλαγματική κ.λπ.
- 9 Κληρονόμος/κληροδόχος.
- 10 Αγωγή επί, για ή σε σχέση με δικαστική απόφαση.
- 11 Αγωγή για παροχή λογαριασμών.
- 12 Μη έναρξη ή αναστολή χρόνου παραγραφής.
- 13 Αναστολή χρόνου παραγραφής.
- 14 Δόλος, απόκρυψη, λάθος.
- 15 Παύση του χρόνου παραγραφής λόγω αναστολής.
- 16 Παύση του χρόνου παραγραφής λόγω ανικανότητας προσώπου.
- 17 Διακοπή χρόνου παραγραφής.
- 18 Ανταπαίτηση.
- 19 Μη ανακτήσιμες πληρωμές.
- 20 Μη αυτεπάγγελτη εξέταση.
- 21 Δικογράφηση παραγραφής.
- 22 Παράταση χρόνου παραγραφής.
- 23 Ειδικές περιπτώσεις αναστολής.
- 24 Διατάξεις νόμων που δεν επηρεάζονται.
- 25 Δημόσιο δίκαιο.

- 26 Μεταβατική διάταξη.
27. Βάση αγωγής σε σχέση με ζήτημα που παραπέμπεται σε δικοιτοσία.
28. Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.
29. Κατάργηση νόμων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ
ΑΓΩΓΙΜΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ - ΧΡΟΝΟΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμος του 2012.

Ερμηνεία. 2. Στον παρόντα Νόμο εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια –

14 του 1960 «αγωγή» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον
50 του 1962 περί Δικαστηρίων Νόμο και περιλαμβάνει ανταπαίτηση·
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991

149 του 1991
237 του 1991
42(l) του 1992
43(l) του 1992
102(l) του 1992
26(l) του 1993
82(l) του 1995
102(l) του 1996
4(l) του 1997
53(l) του 1997
90(l) του 1997
27(l) του 1998
53(l) του 1998
110(l) του 1998
34(l) του 1999
146(l) του 1999
41(l) του 2000
32(l) του 2001
40(l) του 2002
80(l) του 2002
140(l) του 2002
206(l) του 2002
17(l) του 2004
165(l) του 2004
268(l) του 2004
21(l) του 2006
99(l) του 2007
170(l) του 2007
76(l) του 2008
81(l) του 2008
118(l) του 2008
119(l) του 2008
36(l) του 2009

129(I) του 2009
138(I) του 2009
19(I) του 2010
166(I) του 2011.

Κεφ. 224.

3 του 1960
78 του 1965
10 του 1966
75 του 1968
51 του 1971
2 του 1978
16 του 1980
23 του 1982
68 του 1984
82 του 1984
86 του 1985
189 του 1986
12 του 1987
74 του 1988
117 του 1988
43 του 1990
65 του 1990
30(I) του 1992
90(I) του 1992
6(I) του 1993
58(I) του 1994
40(I) του 1996
31(I) του 1998
144(I) του 1999
123(I) του 2001
57(I) του 2005

«ακίνητη ιδιοκτησία» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμο·

5(I) του 2006
55(I) του 2006
136(I) του 2006
120(I) του 2007
121(I) του 2007
150(I) του 2007
165(I) του 2007
27(I) του 2010
61(I) του 2010
82(I) του 2010
83(I) του 2010
48(I) του 2011.

«βάση της αγωγής» σημαίνει το σύνολο των γεγονότων που θεμελιώνουν το αγώγιμο δικαίωμα στο οποίο αφορά η αγωγή.

Κεφ. 149.
22(I) του 1995.
«γραμμάτιο συνήθους τύπου» σημαίνει γραμμάτιο όπως ορίζεται στο άρθρο 78 του περί Συμβάσεων Νόμου.

«δαιτησία», «δαιτητικό πόρισμα», «σύμφωνο δαιτησίας» και «ρήτρα δαιτησίας» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον εφαρμοστέο κατά περίπτωση νόμο σχετικά με τη δαιτησία .

Κεφ. 193.
69(I) του 1992
20(I) του 2012.
«εμπίστευμα» και «επίτροπος εμπιστεύματος» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον περί Επιτρόπων Εμπιστευμάτων Νόμο ή, ανάλογα με την περίπτωση, από τον περί Διεθνών Εμπιστευμάτων Νόμο.

«ζημία» περιλαμβάνει και προσωπική βλάβη.

«πιστωτικό ίδρυμα» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό

66(I) του 1997 από το άρθρο 2 του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου και
74(I) του 1999 περιλαμβάνει οποιαδήποτε θυγατρική εταιρεία τέτοιου ιδρύματος·
94(I) του 2000
119(I) του 2003
4(I) του 2004
151(I) του 2004
231(I) του 2004
235(I) του 2004
20(I) του 2005
80(I) του 2008
100(I) του 2009
123(I) του 2009
27(I) του 2011
104(I) του 2011.

Κεφ. 262.

16(I) του 1986 Νόμο·
32(I) του 1997
96(I) του 2003.

«συναλλαγματική» ή «γραμμάτιο σε διαταγή» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον περί Συναλλαγματικών Νόμο·

«τράπεζα» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από το άρθρο 2 του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου και περιλαμβάνει οποιαδήποτε θυγατρική εταιρεία τράπεζας·

«χρόνος παραγραφής» σημαίνει τους διάφορους χρόνους παραγραφής όπως αυτοί καθορίζονται στον παρόντα Νόμο.

Έναρξη χρόνου παραγραφής.

3. Ο χρόνος παραγραφής αρχίζει να τρέχει όταν συμπληρωθεί η βάση της αγωγής.

Γενικός χρόνος παραγραφής.

4. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά σε οποιονδήποτε νόμο, καμιά αγωγή δεν εγείρεται μετά την πάροδο δέκα ετών αφότου

συμπληρώθηκε η βάση της αγωγής.

Υποθήκη-
Ενέχυρο.

5.-(1) Καμιά αγωγή επί ή για ή σε σχέση με υποθήκη ή ενέχυρο δεν εγείρεται μετά την πάροδο δώδεκα ετών από την ημέρα που συμπληρώθηκε η βάση της αγωγής.

(2) Οποιαδήποτε διαδικασία εκποίησης ενυπόθηκης ακίνητης ιδιοκτησίας ή ενεχυριασμένου πράγματος δυνάμει οποιουδήποτε νόμου θεωρείται αγωγή.

Αστικό αδίκημα.

6.-(1) Τηρουμένων των εδαφίων (2), (3) και (4) καμιά αγωγή δεν εγείρεται για αστικό αδίκημα μετά την πάροδο έξι ετών από την ημέρα συμπλήρωσης της βάσης της αγωγής.

(2) Αν η αξίωση στην αγωγή αφορά αποζημιώσεις για αμέλεια, οχληρία ή παράβαση θέσμιου καθήκοντος, καμιά αγωγή δεν εγείρεται μετά την πάροδο τριών ετών από την ημέρα κατά την οποία συμπληρώθηκε η βάση της αγωγής, εκτός αν το πρόσωπο που υπέστη την σωματική βλάβη έλαβε γνώση της βλάβης μεταγενέστερα, οπότε ο χρόνος παραγραφής αρχίζει από την ημέρα που έλαβε γνώση.

(3) Σε οποιαδήποτε αγωγή, στην οποία η αξίωση αφορά αποζημιώσεις για πρόκληση σωματικής βλάβης ή και θανάτου ένεκα αστικού αδικήματος, το δικαστήριο έχει διακριτική εξουσία, αφού λάβει υπόψη τους λόγους και το χρόνο καθυστέρησης στην καταχώρηση της αγωγής και την διάρκεια της ανικανότητας του ενάγοντα ή, ανάλογα με την περίπτωση, του αποβιώσαντα, να χειριστεί την υπόθεσή του, τη προσπάθεια του ενάγοντα ή, ανάλογα με την περίπτωση, του αποβιώσαντα για εξασφάλιση των απαραίτητων σχετικών στοιχείων και τη στάση του εναγομένου σε σχέση με την προσπάθεια αυτή και τις συνέπειες της καθυστέρησης σε σχέση με τη διασφάλιση ή και την αξιοπιστία της

μαρτυρίας, να αποφασίσει τη μη εφαρμογή των διατάξεων περί παραγραφής:

Νοείται ότι, η πιο πάνω διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου δε θα ασκείται μετά την πάροδο δύο ετών από την ημέρα παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής.

(4) Καμιά αγωγή για δυσφήμιση ή κακόπιστη ψευδολογία (malicious falsehood) δεν εγείρεται μετά την πάροδο ενός έτους από την ημέρα συμπλήρωσης της βάσης της αγωγής.

Σύμβαση.

7.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3), καμιά αγωγή που αφορά σύμβαση δεν εγείρεται μετά την πάροδο έξι ετών από την ημέρα συμπλήρωσης της βάσης της αγωγής.

(2) Καμιά αγωγή που αφορά σύμβαση ή οιονεί σύμβαση σε σχέση με συμφωνηθείσα ή εύλογη αμοιβή δικηγόρου, ιατρού, οδοντίατρου, αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού, εργολάβου, άλλου ανεξάρτητου επαγγελματία δεν εγείρεται μετά πάροδο τριών ετών από την ημέρα συμπλήρωσης της βάσης της αγωγής.

(3) Στις περιπτώσεις συμβάσεων που πηγάζουν από σύμβαση δανείου η οποία-

(α) δεν προβλέπει αποπληρωμή του χρέους σε συγκεκριμένη ή προσδιορίσιμη ή μέχρι συγκεκριμένης ή προσδιορίσιμης ημέρας,

(β) δεν προβλέπει ως προϋπόθεση εξόφλησης του χρέους την παροχή προηγούμενης ειδοποίησης στον οφειλέτη

ο χρόνος παραγραφής δεν αρχίζει πριν από την ημέρα επίδοσης γραπτής απαιτήσεως από ή εκ μέρους του δανειστή ή

όπου υπάρχουν από κοινού δανειστές, από ένα ή εκ μέρους ενός από αυτούς, στον οφειλέτη για την αποπληρωμή του χρέους:

Νοείται ότι, στις περιπτώσεις του παρόντος εδαφίου, όπου σε σχέση με τη λήψη του δανείου ο οφειλέτης συστήνει υποθήκη ή ενέχυρο ως ασφάλεια, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 5.

Συναλλαγματική
κ.λπ.

8. Καμιά αγωγή δεν εγείρεται μετά τη συμπλήρωση έξι ετών από την ημερομηνία που συμπληρώθηκε η βάση αγωγής για ή σε σχέση με-

(α) οποιοδήποτε αναφερόμενο σε βιβλίο χρέος, το οποίο οφείλεται από ή προς πιστωτικό ίδρυμα,

(β) συναλλαγματική, επιταγή, γραμμάτιο σε διαταγή και γραμμάτιο συνήθους τύπου,

(γ) οποιαδήποτε οφειλή από ή προς πιστωτικό ίδρυμα ή ιδιώτη που ασκεί χρηματοπιστωτική επιχείρηση και πηγάζει από ενοικιαγορά, αγορά ή προεξόφληση εισπρακτέων χρεών, χρηματοδοτική μίσθωση, χρήση πιστωτικής κάρτας, παρατραβήγματα επί λογαριασμών και γενικά από οτιδήποτε κατά καιρούς παρουσιάζεται ως τραπεζικό ή άλλο παρόμοιο προϊόν, εξαιρουμένων δανείων.

Κληρονόμος/
κληροδόχος.

9.-(1) Καμιά αγωγή από κληρονόμο ή κληροδόχο σε σχέση με την περιουσία θανόντος ή με οποιοδήποτε μερίδιο επ' αυτής ή κληροδότημα δεν εγείρεται μετά από πάροδο οκτώ ετών από την ημέρα του θανάτου.

(2) Καμιά αγωγή σε σχέση με το κύρος διαθήκης θανόντος δεν

εγείρεται μετά την πάροδο οκτώ ετών από την ημέρα του θανάτου του διαθέτη.

(3) Αν σε οποιαδήποτε των περιπτώσεων των εδαφίων (1) και (2), ο ενάγων απουσίαζε στο εξωτερικό, ο χρόνος παραγραφής δεν συμπληρώνεται, εκτός μετά από πάροδο ενός έτους αφότου έλαβε γνώση ή μπορούσε με εύλογο επιμέλεια να είχε λάβει γνώση του θανάτου ή επέστρεψε στην Κύπρο.

Αγωγή επί, για ή σε σχέση με δικαστική απόφαση.

10.- Καμιά αγωγή επί ή για ή σε σχέση με δικαστική απόφαση δεν εγείρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε ετών από της τελεσιδικίας της απόφασης.

Αγωγή για παροχή λογαριασμών.

11. Καμιά αγωγή για παροχή λογαριασμών δεν εγείρεται μετά την εκπνοή του χρόνου παραγραφής δυνάμει του παρόντος Νόμου σε σχέση με απαίτηση από την οποία πηγάζει η υποχρέωση για παροχή λογαριασμών.

Μη έναρξη ή αναστολή χρόνου παραγραφής.

12. Ο χρόνος παραγραφής δεν αρχίζει να τρέχει ή, αν άρχισε, αναστέλλεται, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) Μεταξύ συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, έστω και αν ο γάμος ύστερα ακυρωθεί
- (β) μεταξύ γονέων και τέκνων κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας
- (γ) μεταξύ επιτρόπων εμπιστεύματος και δικαιούχων εμπιστεύματος κατά την διάρκεια ανηλικότητας των τελευταίων ή, εάν ο δικαιούχος δεν έχει γεννηθεί, μέχρις ότου γεννηθεί και ενηλικιωθεί

- (δ) μεταξύ εκτελεστών διαθήκης ή διαχειριστών περιουσίας θανόντος και κληρονόμων ή κληροδόχων του θανόντος κατά τη διάρκεια ανηλικότητας των τελευταίων και
- (ε) μεταξύ συμβιούντων και συγκατοικούντων συντρόφων κατά τη διάρκεια της συμβίωσης και συγκατοίκησης.

Αναστολή χρόνου παραγραφής.

13. Ο χρόνος παραγραφής αναστέλλεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) Για όσο χρόνο ο ενάγων εμποδίστηκε από δικαιοστάσιο ή από λόγο ανώτερης βίας να εγείρει την αγωγή μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής·
- (β) για όσο χρονικό διάστημα μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής ο εναγόμενος ή πρόσωπο για το οποίο ο εναγόμενος υπέχει ευθύνη απέτρεψε τον ενάγοντα να εγείρει αγωγή·
- (γ) σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου να εγείρει αγωγή· στην περίπτωση αυτή η αναστολή διαρκεί μέχρι την πάροδο τριών μηνών από του διορισμού εκτελεστή διαθήκης ή διαχειριστή της περιουσίας του θανόντος.
- (δ) όταν σύμφωνα με τις διατάξεις του εφαρμοστέου κατά περίπτωση νόμου σχετικά με τη διαμεσολάβηση θεωρείται ότι άρχισε διαδικασία διαμεσολάβησης και για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία αυτή.

Δόλος, απόκρυψη, λάθος.

14.-(1) Ο χρόνος παραγραφής δεν αρχίζει να τρέχει, αν η αγωγή αφορά δόλο του εναγομένου ή αν ο εναγόμενος έχει σκόπιμα αποκρύψει γεγονός σχετικό με την βάση της αγωγής ή αν η αγωγή

αφορά θεραπεία συνεπειών που προέκυψαν από λάθος, μέχρις ότου ο ενάγων ανακαλύψει ή μπορούσε με εύλογη επιμέλεια να ανακαλύψει τον δόλο, την απόκρυψη ή το λάθος, ανάλογα με την περίπτωση.

(2) Ο χρόνος παραγραφής σε οποιαδήποτε των περιπτώσεων του εδαφίου (1) αρχίζει να τρέχει αν, αντί του ενάγοντος, αντιπρόσωπος ή άλλο πρόσωπο, που δεσμεύει τον ενάγοντα, ανακάλυψε ή μπορούσε με εύλογη επιμέλεια να ανακαλύψει τον δόλο, απόκρυψη ή λάθος, ανάλογα με την περίπτωση.

(3) Σκόπιμη παράβαση καθήκοντος υπό περιστάσεις που καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολη την ανακάλυψή της ισοδυναμεί με σκόπιμη απόκρυψη γεγονότος που έχει σχέση με την εν λόγω παράβαση.

Παύση του χρόνου παραγραφής λόγω αναστολής. 15. Το χρονικό διάστημα της αναστολής του χρόνου παραγραφής σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής. Όταν εκλείπει ο λόγος αναστολής, ο χρόνος παραγραφής αρχίζει ή, ανάλογα με την περίπτωση, συνεχίζει να τρέχει, σε καμιά όμως περίπτωση δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες.

Παύση του χρόνου παραγραφής λόγω ανικανότητας προσώπου. 16.-(1) Κατά τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής δεν υπολογίζεται οποιαδήποτε χρονική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας το πρόσωπο κατά του οποίου υπολογίζεται ο χρόνος παραγραφής είναι ανίκανο πρόσωπο και δεν έχει προσωπικό αντιπρόσωπο δυνάμει οποιουδήποτε νόμου ο οποίος δεν είναι ανίκανο πρόσωπο.

(2) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ανίκανο πρόσωπο είναι κάθε πρόσωπο, το οποίο είναι κάτω των 18 ετών ή λόγω διανοητικής ή σωματικής ασθένειας ή πάθησης δεν είναι σε θέση

να διαχειριστεί τη περιουσία του και να διευθύνει τις υποθέσεις του.

Διακοπή χρόνου
παραγραφής.

17. Ο χρόνος παραγραφής διακόπτεται και θεωρείται ότι αρχίζει να τρέχει εκ νέου εξ υπαρχής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) όταν ο υπόχρεος αναγνωρίσει εγγράφως το σε βάρος του δικαίωμα αγωγής,
- (β) σε περίπτωση χρηματικής οφειλής, αν ο υπόχρεος συμπληρώσει πληρωμή μέρους της οφειλής που υπερβαίνει το 50% του συνόλου της, περιλαμβανομένου του τυχόν πληρωτέου τόκου,
- (γ) με την έγερση αγωγής· αν η αγωγή αποσυρθεί κατά τρόπο που δεν δημιουργεί δεδικασμένο ή απορριφθεί για λόγους μη ουσιαστικούς, ο χρόνος που έχει διαρρεύσει από της εγέρσεως της αγωγής, θεωρείται χρόνος αναστολής του χρόνου παραγραφής και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 15 και σε περίπτωση που ο δικαιούχος εγείρει ταυτόσημη αγωγή μέσα σε έξι μήνες, ο χρόνος παραγραφής θεωρείται ότι έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή,
- (δ) με την έναρξη διαδικασίας διαιτησίας, η οποία θα εκλαμβάνεται ότι έχει αρχίσει -
 - (i) όταν ένα από τα μέρη στη διαιτησία επιδίδει στο άλλο μέρος ή άλλα μέρη ειδοποίηση με την οποία τον καλεί να διορίσει ή διορίσουν διαιτητή ή να συμφωνήσει ή συμφώνησαν στο διορισμό διαιτητή, ή
 - (ii) όπου το διαιτητικό σύμφωνο προνοεί όπως η

παραπομπή θα πρέπει να γίνεται σε πρόσωπο, το οποίο κατονομάζεται ή προσδιορίζεται στο σύμφωνο, όταν ένα από τα μέρη επιδώσει στο άλλο μέρος ή άλλα μέρη ειδοποίηση με την οποία να το καλεί να υποβάλει ή να υποβάλουν τη διαφορά στο πρόσωπο που κατονομάζεται ή προσδιορίζεται, ή

(iii) όταν σύμφωνα με τις διατάξεις του εφαρμοστέου κατά περίπτωση νόμου σχετικά με τη διαιτησία θεωρείται ότι άρχισε διαδικασία διαιτησίας,

(ε) όταν το δικαστήριο –

(i) διατάσσει όπως διαιτητικό πόρισμα ακυρωθεί,

(ii) διατάσσει, μετά την έναρξη της διαιτησίας, όπως το σύμφωνο διαιτησίας παύσει να έχει ισχύ σχετικά με τη παραπεμπόμενη διαφορά,

το δικαστήριο δύναται περαιτέρω να διατάξει όπως η περίοδος μεταξύ της έναρξης της διαιτησίας και της ημερομηνίας του διατάγματος του δικαστηρίου, εξαιρεθεί από τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής, όπως αυτός καθορίζεται στον παρόντα Νόμο ή σε άλλη περί παραγραφής νομοθετική διάταξη, σε σχέση με την έναρξη της διαδικασίας, περιλαμβανομένης διαιτησίας σε σχέση με τη παραπεμπόμενη διαφορά.

Ανταπαίτηση.

18. Για σκοπούς υπολογισμού του χρόνου παραγραφής σε σχέση με ανταπαίτηση, η ανταπαίτηση λογίζεται ότι καταχωρείται την ίδια ημέρα ως και η αγωγή εναντίον του ανταπαιτητή, αν η βάση της ανταπαίτησης προέκυψε από τα ίδια ή ουσιαστικά τα ίδια γεγονότα με αυτά της αγωγής. Άλλως η ανταπαίτηση θεωρείται χωριστή

αγωγή και δεν εγείρεται αν κατά τον χρόνο της καταχώρησης της ανταπαίτησης έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής σε σχέση με τη βάση της ανταπαίτησης.

Μη ανακτήσιμες πληρωμές. 19. Πληρωμές που έγιναν από τον οφειλέτη εν αγνοία της συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής δεν είναι ανακτήσιμες.

Μη αυτεπάγγελτη εξέταση. 20. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει αυτεπάγγελτα υπόψη την παραγραφή δικαιώματος έγερσης αγωγής.

Δικογράφηση παραγραφής. 21. Στα πλαίσια διαδικασίας αγωγής την παραγραφή μπορεί να προτείνει με δικογράφηση οποιοσδήποτε διάδικος έχει έννομο συμφέρον.

Παράταση χρόνου παραγραφής. 22. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου άρθρου του παρόντος Νόμου το δικαστήριο δύναται να επεκτείνει τον προβλεπόμενο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου χρόνο παραγραφής για περίοδο μέχρι δύο έτη εφόσον κρίνει αυτό δίκαιο και εύλογο υπό τις περιστάσεις. Η αίτηση υποβάλλεται με εναρκτήρια κλήση πριν από την έγερση της αγωγής ή με παρεμπίπτουσα αίτηση μετά την δικογράφηση παραγραφής ως το άρθρο 21.

Ειδικές περιπτώσεις αναστολής. 23. Ο χρόνος παραγραφής αναστέλλεται σε σχέση με:

(α) οποιαδήποτε βάση αγωγής που συνδέεται με ακίνητη ιδιοκτησία, που βρίσκεται σε μη ελεγχόμενη από την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας περιοχή,

(β) οποιαδήποτε βάση αγωγής που συνδέεται με κινητή περιουσία, που βρισκόταν σε περιοχή η οποία ως

αποτέλεσμα της Τουρκικής εισβολής κατέστη μη ελεγχόμενη από την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας περιοχή και δεν έχει μεταφερθεί στο ελεύθερο τμήμα του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας,

(γ) οποιαδήποτε βάση αγωγής που συνδέεται με ακίνητη ή κινητή περιουσία που τελεί υπό κηδεμονία σύμφωνα με τον περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο.

139 του 1991
99(I) του 1992
35(I) του 1994
7(I) του 1996
33(I) του 1998
59(I) του 2003
56(I) του 2006
119(I) του 2007
141(I) του 2009
39(I) του 2010.

(δ) οποιοδήποτε δικαίωμα αγωγής υπέρ ή εναντίον προσώπου, του οποίου η τύχη αγνοείται συνεπεία της Τουρκικής εισβολής· ο χρόνος παραγραφής δικαιώματος αγωγής εναντίον αγνοουμένου δεν αναστέλλεται ή, αν έχει ανασταλεί, η αναστολή παύει, όταν διορισθεί διαχειριστής σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Ορισμένων Θεμάτων σε σχέση με τις Περιουσίες των Αγνοουμένων Νόμο.

178(I) του 2003.

Διατάξεις νόμων που δεν επηρεάζονται.

24. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν επηρεάζουν:

(α) τις ειδικές προθεσμίες σε σχέση με αποζημιώσεις δυνάμει

105(I) του 1995
94(I) του 1999
113(I) του 2000
45(I) του 2002.

του περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη)
Νόμου,

Κεφ. 148.

87 του 1973
54 του 1978
156 του 1985
41 του 1989
73(I) του 1992
101(I) του 1996
49(I) του 1997
29(I) του 2000
154(I) του 2002
129(I) του 2006
171(I) του 2006
82 (I) του 2008.

(β) τις ειδικές προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 58
του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου,

Κεφ. 189.

157 του 1985
45 του 1990
2(I) του 1994.

(γ) τις ειδικές προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 34
του περί Διαχείρισης Κληρονομιών Περιουσιών
Αποθανόντων Νόμου,

81(I) του 2011
32(I) του 2012.

(δ) τις ειδικές προθεσμίες που αναφέρονται στον περί
Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμο,

(ε) τις ειδικές προθεσμίες που αναφέρονται σε οποιαδήποτε
νομική διάταξη, αν:

- (i) αυτή δεν περιλαμβάνεται στις καταργούμενες από το άρθρο 29 διατάξεις, και
- 110(I) του 2002. (ii) δεν είχε ανασταλεί δυνάμει του περί Αναστολής του Χρόνου Παραγραφής (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου,
- (στ) τις ειδικές προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 15 του περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων Νόμου.
- 232 του 1991
49(I) του 1995
34(I) του 1996
25(I) του 1998
58(I) του 1999
62(I) του 2006
169(I) του 2006
67(I) του 2008.
- Δημόσιο 25. Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται και δεν επηρεάζει δίκαιο. υποχρεώσεις ή δικαιώματα δημοσίου δικαίου.
- Μεταβατική 26. Καμιά αγωγή δεν εγείρεται μετά την εκπνοή ενός έτους από διάταξη. την ημερομηνία ισχύος του παρόντος Νόμου, αν η βάση της αγωγής συμπληρώθηκε οποτεδήποτε πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, εκτός αν ο χρόνος μεταξύ της ημέρας κατά την οποία είχε συμπληρωθεί η βάση της αγωγής μέχρι την συμπλήρωση ενός έτους από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου είναι μικρότερος από τον δυνάμει του παρόντος Νόμου χρόνο παραγραφής για το συγκεκριμένο δικαίωμα αγωγής, οπότε ο χρόνος παραγραφής είναι ο καθοριζόμενος από τον παρόντα Νόμο χρόνος.
- Βάση αγωγής σε 27. Ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε διατάξεις συμφωνίας ή σχέση με ζήτημα συνυποσχετικού για διαιτησία ότι δεν προκύπτει αιτία ή βάση

που παραπέμπεται σε δαιτησία. αγωγής σχετικά με ζήτημα που παραπέμπεται σε δαιτησία μέχρις ότου εκδοθεί δαιτητική απόφαση ή πόρισμα, η βάση της αγωγής θεωρείται ότι έχει συμπληρωθεί κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα συμπληρωνόταν, αν δεν υπήρχαν οι εν λόγω διατάξεις στη συμφωνία ή συνυποσχετικό για δαιτησία.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. 28. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2012.

Κατάργηση νόμων. Παράρτημα. 29.-(1) Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου καταργούνται οι νόμοι που αναφέρονται στην πρώτη στήλη του Παραρτήματος και στην έκταση που αναφέρεται στη δεύτερη στήλη του εν λόγω Παραρτήματος.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 24 του παρόντος Νόμου, ανεξάρτητα από την προβλεπόμενη σε οποιοδήποτε ειδικό νόμο προθεσμία για παραγραφή, σε περίπτωση σύγκρουσης υπερισχύουν οι πρόνοιες του παρόντος Νόμου.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(άρθρο 29)**

ΠΡΩΤΗ ΣΤΗΛΗ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΤΗΛΗ

ΝΟΜΟΙ

ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ

Ο περί Παραγραφής Νόμος, Κεφ. 15.

Ολόκληρος

Ο περί Αστικών Αδικημάτων Νόμος, Κεφ. 148.

άρθρο 68, αλλά μόνο σε σχέση με πράξη ή παράλειψη που επισυνέβηκε κατά ή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου

Ο περί Αναστολής του Χρόνου Παραγραφής (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2002.

ολόκληρος

Ο περί Συναλλαγματικών Νόμος, Κεφ. 262.

άρθρο 94

Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμοι του 2000 έως 2010.

άρθρο 22

Οι περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης της Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμοι του 1989 έως 2011.

άρθρο 19